

Naročnina mesečno
18 Lir, za inozem-
stvo 31.50 Lir - ne-
deljska izdaja ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 65 Lir.
Cek. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.
Podružnica:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A. Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in aprava: Kopitarjeva 4, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 4, Ljubljana.
Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A. Milano.

Abbonamenti: Mese
18 Lire. Estero, me-
se 31.50 Lire. Edi-
zione domenica, an-
no 34 Lire. Estero
65 Lire. C. C. P.
Lubiana 10.650 per
gli abbonamenti,
10.349 per le in-
serzioni.

Filiale:
Novo mesto.

SCOVENECC

Vojno poročilo št. 1011 Krajevni uspehi v Tunisu Italijanska letala so potopila 1 parnik, 2 pa poškodovala — 13 nasprotnih strojev sestreljenih

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:

Uspešni krajevni nastopi na tuniskem
bojišču.

Nasprotno letalstvo je zgubilo 13 strojev: 8 v
boju, 5 pa jih je sestrelilo obrambno topništvo.

Italijanske letalske skupine so smelo ponovile
napade na sovražno spremiljavo, že preizkušeno
28. februarja, ter potopile en parnik, dva pa
težko poškodovala.

Letalski napadi so bili izvedeni na Paler-
mo, Napoli in razne kraje v pokrajini
Catanzaro in Cosenza. Ugotovljenih je
bilo med civilnim prebivalstvom 10 mrtvih in 113
ranjenih v Napoliju, 10 mrtvih in 96 ranjenih v
Palermu, 5 mrtvih in 10 ranjenih v Catanzaro
Marina, 1 mrtev in 11 ranjenih v Amatei (Co-
senza).

Nad Napolijem so sestrelili tri letala
naši lovci, dva pa protiletalsko topništvo; drugi
dve letali sta tresli na tla v okolici Palerma,
zadeti eno od naših lovcev, drugo pa od protile-
talske obrambe.

Sest naših letal se ni vrnilo v oporišča.

Hitler odlikoval princa Piemontskega

Berlin, 2. marca. AS: Hitler je podelil Princu
Piemontskemu Umberto Savojškemu velik zlat
križec reda nemškega orla. Visoko odlikovanje
je izročil Princ nemški zunanji minister von
Ribbentrop v posebni avdijenci med svojim bi-
vanjem v Italiji.

Duce zapovedal postaviti spomenik D'Annunziu

Rim, 2. marca. AS. Včeraj, ob 5 obletnici Ga-
briela D'Annunzia, je Duce odločil, naj na pri-
hodnji ministrski seji predloži zakonski načrt za
postavitev mednarodnega spomenika pesniku in vo-
jaku v njegovem rojstnem mestu. Spomenik bodo
postavili po končani vojni.

Salo, 2. marca. AS. Včeraj dopoldne so v Vito-
riatu resno praznovali 5. obletnico smrti povelj-
nika Gabriela D'Annunzia v navzočnosti zastop-
nikov poglavitnih oblasti iz pokrajine Brescia.
Udeležence je sprejemal senator Batolini, predsed-
nik vitorialske ustanove, z vsemi člani upravnega
odбора. V župni cerkvi je bila ob 11 maša, med
katero je kvartet Darchi iz Vittoriatu igral sklad-
be, ki jih je imel rad pesnik-vojak. Takoj nato je
pred grobnico, v kateri so zemeljski ostanki Ga-
briela D'Annunzia, zvezni tajnik iz Brescie zapo-
vedal fašistovski apel. Podoben obred so ponovili
pred grobovi slavnih fiumanskih legionarjev. Za-
stopstva legionarjev so prišla iz raznih italijan-
skih mest. Fiume je bil navzočen kakor vedno.

Brzjojavka Filova Duceju Ob drugi obletnici bolgarskega vstopa v trojno zvezo

Rim, 2. marca. AS. Duce je sprejel tole brzjojav-
ko iz Sofije:

»Ob drugi obletnici pristopa Bolgarije k troj-
ni zvezi, ki je našo deželo tako srečno navezal na
italijanski narod za začetek novega reda v Evropi,
ki bo vsem ljudstvom v skupni borbi jamčila bolj-
šo bodočnost, sem presrečen, da Vaši Ekselenci
lahko izrečem najprisknejše želje za Vašo osebno
srečo ter za zmago kar najbolj hrabre italijanske
vojske in blagor velikega zavezniškega naroda. —
Filov, predsednik ministrskega sveta ter zunanji
minister.«

Duce je takole odgovoril:

»Zelo sem cenil, ekselencija, brzjojavko, ki ste
mi jo poslali ob priliki obletnice pristopa Bolga-
rije k trojni zvezi. Prav toplo se vam zahvaljujem
in prav tako izrekam najboljše želje Vam osebno
ter bolgarskemu narodu, ki sodeluje s silami troj-
ne zveze v boju proti skupnemu nasprotniku in za
bodočnost nove Evrope. — Mussolini.«

Zavezniki se samo posvetujejo

Lisbona, 2. marca. AS. Iz Washingtona se je
izvedelo, da je Summer Welles v svojem zadnjem
govoru v Torontu povabil zavezniki vlade, naj
imenujejo svoje zastopnike za konferenco, na ka-
teri bodo obravnavali povojna vprašanja. Poli-
tični krogi, zlasti angleški, kažejo nek skeptici-
zem o potrebi takšne konference in tudi o mož-
nosti za doseg kakega zadovoljivega uspeha. Z
druge strani se pripominja, da naj bi bila taka
konferenca v Združenih državah, kjer bi sever-
noameriški imperializem in moč dolarja najlažje
vplivala na zborovalce ter zadostila goreči želji
Združenih držav, oropati svoje zaveznike.

Vpoklici na Švedskem

Stockholm, 2. marca. AS. Včeraj so bili na
Švedskem razglašeni preko radia veliki vpoklici k
orožju. Uradni krogi zagotavljajo, da ti vpoklici
niso posledica kakega poslabšanja švedskega zu-
nanjpolitičnega položaja, marveč so potrebni za-
radi vojaških manevrov po splošnih načelih šved-
ske obrambe.

Kardinal Hinsley zbolel

Lisbona, 2. marca. AS. Iz Londona se je iz-
vedelo, da je težko zbolel kardinal Hinsley.

Nemški protinapadi na vzhodu

Sovjeti so napadali pri Harkovu, Orelu ter Ilmenskem jezeru — Sovjetski general Pavlov padel — Nemci
so zasedli več krajev pri Izjumu

Hitlerjev glavni stan, 2. marca. Nemško
vrhovno poveljstvo objavlja:

V južnem delu vzhodnega bojišča je potekel
včerajšnji dan v znamenju lastnih protinapa-
dov. Drzna napadalna podjetja nemških čet ob
dolnjem Kubanu so razbila sovražno
bojno skupino in preprečila priprave za napade.

Kljub težkim vremenskim in terenskim pri-
likam je bilo v ozračju pri Izjumu zavzetih
mnoogo nadaljnjih krajev. Nekaj razpršenih
sovražnih oddelkov je bilo uničenih. Število
ujetnikov in plena nadalje narašča. Na bojišču
je bil med številnimi mrtvci najden poveljujoči
general 25. sovjetskega oklepnege zbora, gene-
ralni major Pavlov.

V bojnem prostoru zapadno od Har-
kova do severnega odseka pri Orelu in v od-
seku južno od Ilmenskega jezera so se
tudi včeraj ponesrečili sovražni sunki in pro-
dorni poskusi z velikimi krvavimi izgubami. Mo-
stičke Demjansk južnovzhodno od Ilmenskega
jezera, ki so ga sovjetske čete 14 mesecev z ve-
likimi izgubami na moštvu in materialu zama-
naskakovale, je bilo od nemških čet po načrtu
izpraznjeno. Dolgo pripravljene umik nemške li-
nije je bil izvršen korak za korakom potem, ko
je bil ves material in vse orožje pravočasno od-
peljano nazaj. Izpraznitev sama se je izvršila
brez motnje s strani sovražnika.

Na severnotuniskem bojišču so nemško-
italijanske napadalne čete, uspešno podpirane
od letalstva, dosegle včeraj nadaljnje uspehe.
Letalstvo je z dobrim uspehom bombardiralo
železniške naprave v sovražnem zaledju, izhr-
cevalne naprave in ladje v Boni. Lovci in proti-

letalsko topništvo so sestrelili v Sredozemlju
enajst sovražnih letal.

Britanska letala so včeraj v nočnih urah
prodrli do Berlina. Metala so razdiralne in
zažigalne bombe na državno prestolnico in kraje
v okolici. Povzročena je bila škoda zaradi po-
žarov in porušitev na mnogih stanovanjskih po-
slopih in javnih zgradbah. Prebivalstvo je imelo
izgube. Manjše število sovražnih letal je s po-
samičnimi bombnimi zadetki napadlo zapadno
nemško ozemlje. Nočni lovci, protiletalsko top-
ništvo in stražni čolni so sestrelili 19 sovražnih
letal, večinoma štirimotornih bombnikov.

Na morju zapadno od Norveške je bil
z bombami poškodovan britanski rušilec.

Berlin, 2. marca. AS. Na bojišču ob Miusu je
sovražnik po večdnevih krajevnih napadih, ko
je nabral velike količine oklepnege orožja, mnogo
pohotnih divizij in motoriziranih edinic, 28. fe-
bruarja prešel v velik napad na 18 km široki
črti. Na nemški strani so ta napad pričakovali.
Sovjeti so očividno nameravali prebiti nemško
razvrstitev v smeri proti industrijskemu predelu
doneske kotline, pa na nobenem mestu niso mogli
preko reke Miusa, ki je skoro ves zamrznjen. Pač
pa je na tem odseku protinapad nemške vojske
in SS oddelkov dosegel več uspehov za Nemece,
kljub temu, da se je začel taliti led. Število ujet-
nikov in plena stalno narašča. Ponovni sovražni
napadi so se tudi pozneje izjavili pod nezmo-
gljivim odporom na nemških postojankah. Sovjet-
ske izgube so zelo velike. Samo pri Orelu so imeli
Sovjeti v februarju na odseku enega armadnega
zbora 30.000 mrtvih, na kubanskem mostišču pa
so našli na odseku ene nemške oklepne divizije

v istem času nič manj kakor 9.710 mrtvih sovra-
žnikov.

Berlin, 2. marca. AS: Angleški bombniki so
zadnjo noč napadli Berlin. Nočni lovci so skupno
s protiletalsko obrambo sestrelili veliko število so-
vražnih bombnikov. Sovražnik je slepo spuščal bom-
be na mesto. Gasilci so s sodelovanjem prebival-
stva mogli zadušiti požare. Po dosedanjih poročilih
ta napad ni imel nikakršne posledice vojaškega
značaja.

Morje blata in brozge

Monakovo, dne 2. marca. AS: »Münchner Zei-
tung« komentira položaj na vzhodnem bojišču ter
piše, da se je začelo taljenje ledu ravno v tre-
nutku, ko je sovjetsko poveljstvo začelo s pripra-
vami za izkoriščanje dosedanjih ozemeljskih pri-
dobitev. Kopnenje snega je povzročilo pravcato
morje blata in brozge, ki onemogoča premike mo-
tornih vozil. Rusi se ne morejo posluževati zavo-
jevanih železnic, ker so jih Nemci onesposobili.
Prebrana sovjetskih oddelkov je zato v velikanskih
težavah. Nasprotnikove težave je pa povečala še
obrambna taktika nemškega vrhovnega poveljstva,
ki je s skrajšanjem bojišča znatno povečalo svojo
obrambno moč ter prehaja polagoma v protinapad.
Sovražnik skuša zdaj bolj na severu doseči uspeh,
ki ga ni bilo na jugu, toda nemški odpor je so-
liden in list zaključuje, da se lahko z zaupanjem
gleda v nadaljnji potek zimseke bitke.

Berlin, 2. marca. AS. Nemško težko topništvo
je včeraj učinkovito obstreljevalo ladjedelnice in
vojašnice v Kronstadtu. Imelo je velik uspeh. Na-
stali so veliki požari.

Tunis — lekcija za »Jankeje«

Stockholm, 2. marca. Angleški tisk še nada-
lje z rezko ironijo popisuje domišljavost, s ka-
tero so se Amerikanci prišli boriti v Evropo in
naglašajo, da v Tunisu niso postavili posebno si-
jajnega lika. Poudarja se, da je bila tuniška
preizkušnja zelo zdrav nauk za »Jankeje«, če-
prav je bila plačana s trdo ceno. Vojni dopisnik
iz Tunisa piše: Amerikanci so mislili, da bo do-
volj, če se bodo pokazali na bojiščih, pa se bo-
do osni vojaki že ustrašili. »Chicago Sun« pi-
še: Še poleti smo bili v Ameriki prepričani, da
bo osma angleška armada izgnana, če ji ne
bomo hitro prišli na pomoč. Vsak Amerikaneec
je bil prepričan, da velja najmanj za dva An-
gleže.

Bolgarsko obrambno posojilo

Sofija, 2. marca. AS. Podpisi za bolgarsko po-
sojilo za narodno obrambo so dosegli število 8
milijard in 400 milijonov levov.

Sovjetske težnje in atlantska karta si po ameriškem mnenju nasprotujejo

Lisbona, 2. marca. AS. Komentator lista »As-
sociated Press« piše o rusko poljski meji: »Tukaj
gre za ruski interes, toda interesirani sta tudi
Anglija ter Združene države. Ti dve državi, in
posebno Anglija, imata obveze proti nekaterim
vzhodnoevropskim državam, ki mislijo na svojo
obnovo. Obe anglosaški sili sta v atlantski karti
izjavili, da bosta skušali onemogočiti vsem narodo-
dom mirno delo v lastnih mejah.«

To ni garancija za vzpostavitev Poljske v
njenih starih mejah, pač pa imajo v tej objavi
Poljska in mnogi drugi evropski narodi odgovor
na upanje za svojo obnovo. Ruska zahteva po
ohranitvi mej iz leta 1940, ki naj bi ne bile pred-
met razprav, komplicirajo angleško-ameriški pri-
stiki na Finsko za sklenitev separatnega miru.
»New York Times« piše v zvezi s tem, da če želi
Rusija sistem kolektivne varnosti, na katerega bi
pristala, ne sme in ne more zahtevati strateških
meja na račun obstoja malih narodov. Mi moramo
s svoje strani dati odločno zagotovilo, ki bodo
podpirala sistem kolektivne varnosti z vso našo
močjo.

Grčija v protikomunističnem taboru

Tudi grška begunska vlada je proti Moskvi

Atene, 2. marca. AS. Grški listi komentirajo
protiboljševski poziv, ki ga je naslovil pred ne-
davnim predsednik vlade vsem državljanom, na-
glašujoč nevarnost komunistične grožnje ter izra-
zil upanje, da bo grško ljudstvo, zvesto svojim
protikomunističnim tradicijam, tudi v bodoče ko-
rakalo po poti svoje dolžnosti.

Bern, 2. marca. AS. Švicarski dopisniki so
izvedeli iz Londona, da so se tudi grški begunski
ministri začeli zavedati komunistične nevarnosti.
Grški begunski minister za narodno obrambo
Kanelopoulos je imel več razgovorov z angleškimi
voditelji ter je podal grškim krogom v Londonu
izjavo, v kateri poudarja, da je naklonjen bodoči
svetovni organizaciji, ki bo združila vse narode,
dodal pa je, da morajo imeti v tej organizaciji
zagotovilo za svojo varnost tisti narodi, ki so iz-
postavljeni tujim invazijam. Zato želi, da bi bile
že zdaj določene meje Grčije. Londonu so spori
med begunskimi vladami Poljske, Češke, Jugo-
slavije, Grčije na eni ter moskovsko vlado na
drugi strani zelo neprijetni. Tako je notranji mi-
nister Morrison izjavil, da bo treba izključiti poli-
tični položaj, preden se bo končala vojna in da
ni mogoče vztrajati na stališču, ki ga je svoj čas
zavzel Churchill, češ da mora politika molčati,
dokler govore topovi. Vsi ti pojavi pa so tudi
znak, kako trhle in nenaravno so vezi med bo-
gataškimi in boljševiški zavezniki.

Odmev sestanka Mussolini-Ribbentrop

Berlin, 2. marca. AS: »Börsen Zeitung« piše:
Če je na vzhodnem bojišču in v Tunisu propa-
del doberšen del sovražnih upov, na drugi stra-
ni bombni napadi na italijanska in nemška me-
sta odkrivajo, da Anglosasi še vedno goje utva-
ro, da bodo z bombardiranjem zlomili moralni
odpor osovih narodov. In ravno v tem oziru —
izjavlja list — predstavlja poročilo o sestanku
v Rimu mogočno manifestacijo, ki bo podrla
sovražne upe ter istočasno okrepila upanje in
zaupanje prijateljev osi. V težki uri sta Italija
in Nemčija ponovno potrdili polno in nerazdruž-
no skupnost svojih namenov in svojih akcij,
nezlomljivo gotovost v zmago in visok čut od-
govornosti do boljševeške nevarnosti. Italijan-
sko-nemška solidarnost — zaključuje list — po-
meni solidarnost cele Evrope, čeprav nasprotni-
ki tega nečejo vsi priznati. Nevarnost nas sili
k združitvi vseh sil, toda prav tako nam daje
moč za velike potrebne žrtve vizija svetle bo-
dočnosti.

Rim, 2. marca. AS. Nemški zunanji minister
von Ribbentrop je po štiridnevem bivanju za-
pustil Italijo in se vrnil v Nemčijo. Pri odhodu
so ga pozdravili podtajnik v zunanjem ministr-
stvu Bastianini, drugi člani vlade ter zastop-
niki Stranke in vojske. Pri njegovem odhodu
so bili navzoči tudi nemški veleposlanik von
Mackensen in celotno osebje nemškega posu-
dnstva.

Rim, 2. marca. AS: Rimski tiek, ki kome-
tira sestanek med Mussolinijem in Ribbentrop-
pom poudarja njegov pomen v sedanjem tre-
nutku. »Popolo di Roma« piše, da črke in duh
uradnega poročila o sestanku dovolj jasno go-
vorijo. Italija in Nemčija korakata trdno zdru-
ženi k doseg končne zmage, odločeni nadalje-
vati borbo do uresničenja ciljev, za katere se
je borba začela. »Messaggero« pa piše: Evropa
ba razumela pomen neupogljivega sklepa, ki so
ga včeraj osne sile zopet tako izrazito in slo-
vesno potrdile. Še enkrat bo spoznala, da pred-
stavlja os silo, ki bo prevladala nad nasprotno

koalicijo, silo, ki bo končno dala vsej Evropi
red, pravičnost, varnost in plodovit mir za raz-
voj višje civilizacije. List nato popisuje usodo,
ki bi zadela Evropo, če bi ruski boljševizem
ter anglosaška hegemonija izšla zmagovala ter
piše, da sovražniki Evrope napeto pričakujejo
hitri in skoro bliskoviti zaključek vojne. So-
vražniki morajo delati hitro, da bi preprečili
osi izkoriščanje neizmernih prednosti njenih
strateških postojank in uporabe vseh njenih
virov. Čas dela za os. London in Washington to
vsak dan vznemirljivo ponavljata. Os bo dala
točno obliko ciljem svoje zmage, za katero se
Italijani in Nemci borijo. Italija in Nemčija
zagotavljata vsem evropskim narodom ugoden
obsto in dostojanstvo v kontinentalni solidarnosti,
ki jo zagotavljata pravičnost ter social-
no sodelovanje, ki sta temelja fašizma ter na-
rodnega socializma. Italija in Nemčija zagotav-
ljata vsem evropskim narodom ohranitev nji-
hovitih zakonitih interesov. Za to kontinentalno
solidarnost, ki bo največje uresničenje civili-
zacije našega stoletja, se osne sile s svojimi za-
vezniki z vsemi silami in s tolikimi žrtvami
bore.

Madrid, 2. marca. AS. Poročila o von Ribben-
tropovem obisku v Italiji so objavili na prvih
stranah vsi listi, ki pripisujejo temu dogodku
velik pomen. Zlasti se naglašajo trdna volja, na-
daljevali vojno do uničenja sovražnih sil in do
popolne odprave boljševiške nevarnosti ter se
poudarja, da se je s to odločitvijo še enkrat po-
trdila nezlomljiva zveza in popolna istovestnost
pogledov Italije in Nemčije. To tudi zgovorno za-
nika vse fantastične glasove demokratske propa-
gande o neklih mirovnih predlogih. Italija in
Nemčija ne bosta odložili orožja, dokler ne bosta
dosegli popolne zmage in sta odločeni ustanoviti
v Evropi nov red ter jo rešiti boljševiške, boga-
taške in judovske nevarnosti. Velik pomen se
tudi pripisuje dejstvu, da je Hitler odlikoval
princa Umberto z velikim zlatim križem nem-
škega orla.

»Italijansko ljudstvo je ohranilo živce«

Lisbona, 2. marca. AS: Angleški list »The
Truth« piše v članku z naslovom »Položaj Italije«,
da navzile predvidevanju nekaterih zavezniki-
skih političnih voditeljev ter časnikarjev ni nikakega raz-
loga, da bi morala biti Italija čuječa na kak upor
ali da bi se z nadaljevanjem bombardiranja italijan-
skih mest posrečilo oslabiti njeno moralno. Italijan-
sko ljudstvo je ohranilo svoje živce in je pripravl-
jeno kljubovati do zadnjega napada. Revija nato
nadaljuje, da so se zavezniki o Italiji zelo varali.
Tako grožnja, da bi zasedbi francoske Severne
Afrike lahko sledila invazija na Sicilijo, ni naredila
nitij najmanjšega vtisa na italijansko prebivalstvo.

Dosegla je le to, da je italijansko prebivalstvo str-
nilo svoje vrste. V ostalem pa se je Italija bolj
kakor kdaj koli postavila na noge za obrambo
svojege ozemlja. Članek zaključuje svoje razmiš-
ljanje z ugotovitvijo, da je fašistična propaganda
učila zlasti italijansko mladino, da je Anglija glav-
ni sovražnik Italije in da bi Anglija v svoji želji
po svelovnem gospodarstvu rada ponižala Italijo v
narod tretje vrste Italijansko ljudstvo, ki je za-
vestno dvignilo orožje proti Angliji, je trdno od-
ločeno nadaljevati vojno z vsemi svojimi sredstvi
do zmage, ne da bi se dalo vplivati od bombardir-
ranja ali od groženj sovražne propagande.

Pomen prostora v vojni

Berlin, 2. marca. Ton ruskih poročil postaja
vedno bolj skromen. Ne govori se več toliko o
uspehih rdečih armad, kakor o nemški obrambi,
o protiofenzivi pri Izjumu, ki je grob največjih
Stalinovih upov, ker bi se ravno tukaj moralo
bojišče očistiti Nemcev. Tudi v Berlinu naglašajo
potiskanje boljševikov proti vzhodu. Fronta
se utrjuje tudi na odsekih, kjer so Rusi nekaj
tednov najbolj napadali. Zadnji napadi na črti
Harkov—Kursk so ostali brez uspeha.

Po začetku vojne v Rusiji se je mnogo go-
vorilo o pomenu prostora za vojskovanje. Za-
vezniki so govorili, da bo ruski prostor nemški

sovražnik števila 1 in da bo premagal nemško
armado. Res je, da je prostor vedno sovražnik
napadalec. Nemški general von Dietmar je na-
pisal v nekem članku, da je pri zadnji sovjetski
zimski ofenzivi prostor pomagal Nemcem pri
mobilizaciji obrambi, na drugi strani pa pravi, da
je treba upoštevati tudi gospodarski pomen
prostora. S tega stališča pomeni izguba prostora
izguba raznih gospodarskih virov. Ruski pro-
stor ima za nemško armado trenutno samo po-
men kot prostor, na katerem se razvija velika
obrambna zimska bitka. Vse drugo je drugot-
nega pomena.

Uradni razglasi

Novi takšni predpisi in uporaba taksnega papirja

Z merodajnega mesta smo naprošeni, da objavimo naslednje. Z odredbo Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino št. 16 z dne 8. II. 1943-XXI, ki je objavljena v »Službenem listu« z dne 10. II. 1943, je uvedena v Ljubljanski pokrajini obvezna raba taksnega papirja.

Ker se je člen 2 te odredbe napačno tolmačil, so je tudi glede prošnje, vloge, potrdil in pritožb napačno sklepal, da so, čeprav pisane na takem papirju, zavezane tudi taksi po dosedanjih takšnih predpisih.

Po pojasnilih, ki jih je dal odposlanec finančnega ministrstva, je to naziranje napačno. Uporaba taksnega papirja za prošnje, vloge, potrdila in pritožbe, omenjene v čl. 2. citirane odredbe, nadomešča takso po dosedanjih predpisih.

Prednje objavljamo v pojasnilo, ker so tudi nekateri uradi dajali na tozadevna vprašanja napačne informacije.

Bencin in petrolej za marec

Obrtniška in ind. podjetja, ki porabljajo bencin in petrolej kot obratovno pomožno sredstvo (ne za razsvetljavo!) se opozarjajo, da se izdajajo boni za marec v uradu Pokrajinskega korporacijskega sveta, soba št. 12, in sicer: Za obrtnike, za katere je vložilo skupno prošnjo Združenje industrijev in obrtnikov, obrtni odsek v Ljubljani, v duhu od 1. do 3. marca (mizarji, strugarji, knjigovodje, slikarji, urarji, gravirji, optiki), od 3. do 3. marca (mehaniki, ključavničarji, kleparji, elektrotehniki, steklarji) od 3. do 7. marca (krojači, modistinjice, krznarji in razni). Za industrijo in delavnice državnih in avtonomnih podjetij in zavodov na individualne prošnje od 7. do 10. marca. Po tem roku se bodo izdajali boni samo v izjemnih primerih na individualne prošnje.

Nakazila usnja čevljarjem

Pokrajinski svet korporacij opozarja vse čevljarje, ki reflektirajo na nakazilo usnja za marec t. l., da sem predložijo delovne knjižice najkasneje do 10. marca t. l. Po tem terminu se bo usnje nakazovalo samo še čevljarjem izven Ljubljane. Vsi čevljarji si morajo dati predhodno v knjižici potrditi od Združenja industrijev in obrtnikov, odsek za obrtništvo v Ljubljani, Copova 1, da se obratujejo in koliko pomočnikov imajo.

Hodniki in snaga ob hišah

Zaradi dobre volje hišnih posestnikov in oskrbnikov se je lani po mestu razvil pravo tekmovalstvo med posameznimi hišami, katere bo imela hodnik bolj čeden in v redu. Videli smo pridne gospodinjice, kako kopljejo travo ob ograji in na peščenih hodnikih, opazovali smo pa tudi hišne oskrbnike in zlasti trgovce, kako večkrat na dan pometajo in skrbno skrope hodnike pred svojimi poslopi in trgovinami. Kakor dobra in snažna gospodinja skrbni ne samo za snago in red v stanovanju, temveč pazi tudi na to, da so vrata v stanovanje snažna, da je slama pred njim izpepena ter sta hodnik in stopnišče pred stanovanjem čedna in pometena, tako je skrbel tudi hišni gospodar, oskrbnik ali hišnik za hodnik pred hišo. Zavedali so se, da čedni hodniki večajo

prikladnost in pomagajo k zdravju v hiši in vsej okolici.

Ta splošni vti snage in urejenosti sta zbuja po vsem mestu snaga in red okoli hiš. Lani leto so se hišni gospodarji res zelo potrudili za čim večjo snago mesta s tem, da so redno pospravljali in pometali ter škropili hodnike ob svojih hišah in posestvih.

Zato pričakujemo, da bodo občani tudi letos z enako vneto in s še večjo vestnostjo skrbeli za red in snago v okolici svojih hiš ter da pri tem ne bodo pozabili na vsakdanje čiščenje in pometanje ter škropljenje hodnikov.

Z dobro voljo in splošnim prizadevanjem bomo na ta način dosegli, da bo naše mesto res snažno in negovano, ter nikakor ne bomo pustili, da bi kak nerednež z zanemarjenim hodnikom kvaril ugled mesta. Takoga neredneža bo pa seveda doletela ostra kazen, kakršno pač določa cestno policijski red.

Zmanjšanje hišne porabe električnega toka. Ministrstvo za korporacije je izdalo dekret, da se omeji hišna poraba električnega toka v mesecu marca na 75% porabe v decembru 1942, oziroma 70% potrošnje v aprilu 1942. Izjeme so za manjše količine toka za razsvetljavo, kurjavo in gospodinski tok.

V varstvu Matere

Po desetih letih

Prinašamo spis učiteljske, ki nam slika boj mladega človeka.

Osmošolec Tone sedi pri mizi in se ukvarja z matematično nalogo. Kar ni mu ne gre delo od rok. Misli so zbežane in uhajajo skozi zagrnjeno okno domov — k materi. Pisali so mu, da je zbolela. Tone se boji najhujšega. Zda pa zda odločno zamahne z roko, kot bi hotel odpoditi črne misli. Hlastno se loti dela. Računa, računa...

Na steni visi Marijina slika — brezmadežno Sree z lilijami. Dikaj se krdoma ozre na podobo. Nenadoma se zdrzne; svinčnik mu zastane v roki. Med vrati se prikaže gospodinja. Droben listič ima za Toneta. Z mrzlično naglo prebere Tone brzojavko in plamen sreče ugasne v njegovih očeh. Komaj slisno zasepeče v temo: »Mati zelo slaba — priditi!«

Soba je mračna kot grenka novica, ki je uresničila temno slutnjo. Tone se vrže na kolena pred ono Marijo, ki je bila do danes tako sama in ni skoraj vedel zanjo. Krčevit jok mu stresa telo. Ves majhen je Tone v svojem trpljenju, Marija pa je velika in lepa, čeprav je tudi njeno srce prebodel meč. Trpljenje je tista lestevica, po kateri najde Tone zopet Njo, na katero je v sreči pozabljal.

Doma, Krog hiše je tiho kot v cerkvi. Nikjer človeka. Po prstih se splazi Tone do velikih vrat družinske sobe. Boji se svojih misli. »In če je prepozno?« — Vrata se odpro, Tone plane k postelji: »Mati! Trudno se odpro materine oči. Globoko so in velike. In te oči iščejo Tonetu v dušo, prav v globino sega njih pogled. Mati bi rada nekaj sprgovila, a ustnice so neme — molče. Tone poklekne k bratom in sestrám pred Marijino sliko in moli, vroče moli... Bori se z Marijo. Lučka pred njo enakomerno utripa in v njem se budo spomini: tudi takrat, ko je odhajal od doma je prav ta lučka osvetljevala družinski oltarček. Svečan in resen je bil materin obraz, ko je pokrivala na čelo njega — osmošolca. »V njeno Sree te izročam,« to so bile zadnje besede, s katerimi ga je mati spremlila v svet. Tone jih je pozabil — zakopal je dragoceni zaklad, pozabil nanj. Materine oči so iskale v dušo in našle v njej le bolesten odmev: »Kesam se!«

Mati se zdrzne. Se enkrat poboja s pogledom svoje otroke. Oči ji obstanejo na najmlajšem — Tonetu. Ko opazi, da nima rožnega venca, mu poda svojega. Njune oči se srečajo in še tesneje se mladeniču pri srecu. Materine ustnice dahnejo s pojemačim, šibkim glasom: »Bodite Marijini — vsi! Odslej naj bo Ona vaša Mati — bivaite v Njemem Sree. Ljubite jo, častite z molitvijo sv. rožnega venca in ne storite nikdar kaj takega, da bi Njeno Sree krvavelo.« — Velo roko dvigne v blagoslov, utrinek sreče zažari v trudnih očeh. Roka omahne, smehlja spreleti zguban obraz... Krčevit jok se trga med molitvijo — pred Marijo močnejše vzplapa lučka...

Po desetih letih. Mlad profesor sedi v posvetovalnici. Preko mize zagleda na katehetovem prostoru knjigo o Fatimi. Na naslovi strani je naslikan rožni venec. Profesor se zdrzne. Na vsaki jagodi se blesti biser, izpod bisera pa gledajo oči — globoko in velike. Profesor pozna njihovo globino, prav razločno sliši prošnjo: »Vrni se! Bude se spomini, lepi so — lepši od sedanjega življenja.

Zvečer zagori drobna lučka pred Marijino in materino sliko v sobi profesorja — Toneta. A. S.

Izmenjava poslov v ljubljanskem fašiju v navzočnosti zveznega podtajnika Capursa

Tiskovni odsek fašistične zveze sporoča: Predvčeršnjim ob 11 je bila v navzočnosti zveznega podtajnika Capursa in članov direktorija fašija izvedena izmenjava poslov med tov. De Simonejem, ki je bil poklican v Rim na drugo mesto, in tov. Cungišem, ki prevzema mesto podtajnika ljubljanskega fašija. Po kratkem poročilu De Simoneja je zvezni podtajnik podal novemu podtajniku navodila, na kar je slednji odgovoril, da »bo storil svojo dolžnost.« Pozdrav Duceju, je zaključil to obredje.

Predavanje o D'Annunziu v Ljubljani ob 5. obletnici smrti

Zavod za italijansko kulturo v Ljubljani je priredil lep spomin pesniku in vojaku Gabrielu D'Annunziu ob priliki obletnice njegove smrti. Predaval je prof. dr. Vito Papaluca. Predavanja so se udeležili ing. Carra kot zastopnik Zveznega tajnika, predsednik Združenja šolnikov prof. R. Zupančič, v imenu Akademije prof. dr. Ramovš, v imenu Narodne Galerije dr. Windischer itd. tudi mnogo slušateljev jezikovnih tečajev. G. predavatelj je v prosti in tekoči besedi prikazal pred nami življenje in delo velikega italijanskega umetnika, blestečega jezikovnega mojstra in velikega Italijana. Temu je bil posvečen prvi del. Drugi del pa je obsegal pesniško označbo velikega umetnika. Predavatelj je na številnih zgledih iz pesnikove besedne zakladnice pokazal njegov duhovni profil kot velikega častilca narave, velikega slavilca heroizma in velikega vojaka in sina Italije. Označil je D'Annunzijevo poezijo kot težko — in težka je poezija vseh velikih umetnikov! — ter jo uvrstil med največje vrednote sodobne Italije. Občinstvo je bilo predavatelju hvaležno za lepo in poučno predavanje.

Sporočilo nogometne zveze

Na zadnjem sestanku zastopnikov nogometnih klubov so bili sklenjeni in sprejeti sledeči sklepi: Zvezin prispevek v prvenstvenem tekmovanju znaša:

- a) za tekme prvega razreda 30 lir;
- b) za tekme drugega razreda, podmladka in rezerv 20 lir.

Te prispevke kakor tudi sodniške takse plača klub, ki je prireditelj.

Do 15. marca naj predložijo klubi seznam onih igralcev, ki so bili prej verificirani in ki jih ne nameravajo več prijaviti v verifikacijo ter bodo le ti potem imeli pravico prijaviti se za eventualno sodelovanje pri katerem drugem klubu.

Fotografiranje: dosežen je bil dogovor s fotografom Kocmurjem za znižano slikanje. Oni, ki se nameravajo dati fotografirati po znižani tarifi, dobijo pri Zvezi v uradnih urah potrdilo, s katerim se potem lahko dajo fotografirati.

Pozivajo se vsi klubi, da plačajo nemudoma članarino za tekoče leto, kakor tudi, da si nabavijo prijave za verifikacijo ter jih čimprej izpolnijo, da ne bo navala zadnje dni pred tekmovanjem. Brez izkaznice namreč ne bo nikomur moč igrati.

Iz zbora nogometnih sodnikov. Pozivajo se vsi gospodje sodniki, da se zanesljivo udeležijo obveznega plenarnega sestanka, ki bo 4. marca ob 18 v prostorih CONTIJA, palača Kreditne banke. Vsi gospodje sodniki naj prinesejo s seboj stare izkaznice, ki se bodo podaljšale za leto 1943.

DALE CARNEGIE

Rako si pridobiš prijateljev

Drug primer: petrolejski škandal za časa predsednika Hardinga, ki je napolnil z ogorčenimi članki vse tisk ozvezdene republike ter zamajal vso državo bolj kakor vsak drug dotedanji dogodek. Goia dejstva so tale: Albert Fall, državni tajnik za notranje zadeve, je imel vodstvo v vladnih petrolejskih koncesijah, ki so zalagale mornarico. Našel je način, da se je znebil vsake druge ponudbe ter ščitil svojega prijatelja Dohenya, ki se mu je obdolžil z »volilno« stotisoč dolarjev. Bila je čisto naravna stvar, da so tekmeči protestirali. Ker pa so njihovi protesti nateleti na gluha ušesa, so se zatekli na sodnijo, ki je strgala pajčolan iz stotisoč dolarskega škandala. Iz zadeve se je dvignil takšen smrad, da je pokopal Hardingovo upravo, zasrdril celo državo ter grozil, da bo zrušil republikansko stranko. Med drugimi je potisnil v ječo tudi državnega tajnika notranjih zadev. Ali mislite, da se je ta kesal? Kaj še! Nekaj let za tem je Hoover na nekem javnem zborovanju izjavil, da je smrti predsednika Hardinga bila deloma kriva žalost nad prijateljevim izdajstvom. Ko so o tem poročali gospe Fallovi, je ta jokajočo protestirala in mahaje z rokami zavpila: »Fall izdal Hardinga! Ni res! Moj mož ni nikdar nikogar izdal! Cela gora zlata ga ne bi pripravila k zlemu dejanju. Pač pa je bil on sam izdan, odpeljan v klavnico in križan!«

Skratka, mi smrtniki smo si vsi enaki: vedno smo pripravljeni obsojati druge, sami pa kritik ne trpimo. Ko bomo jutri vi ali jaz prisiljeni koga obsojati, se spomnimo na Al Caponeja, na Crowleya in na Alberta Falla. Zapomnimo si, da je kritika vedno kakor golob pismo: vedno se vrača tja, odkoder je pripotoval. Dajmo se prepričati, da bo oseba, ki jo skušamo popraviti ali obsojati, napela vse sile, se branila in odbijala obtožbe, ali pa bo vsaj rekla, kakor je rekel ubogi Taft: »Kaj bi pa naj mogel drugega storiti!«

Sobotnega jutra 15. aprila 1865 je Abraham Lincoln umiral v neznatni sobi zapuščene gostilne ob cesti Ford's Theatre, kjer ga je Booth ustrelil. Njegovo suho in dolgo telo je ležalo počez na vojaški postelji, ki je bila premajhna zanj. Nad njegovo glavo je visela slavna oljnat slika, ki predstavlja konjski semenj. Slika je osvetljevala elabotna plinska luč. Ob njegovi smrti postelji je državni tajnik za vojne zadeve Stanton vzkliknil: »Tukaj leži najpopolnejši voditelj ljudi, kar jih poznajo zgodovina.«

Kaj je bila skrivnost Lincolnovega uspeha v občejanju z ljudmi? Vprašanje me je vedno zelo zanimalo že od začetka proučevanja življenja velikega Američana. Preiskoval sem stvar v najmanjših podrobnostih. Lincoln je bil nekak zelo nagajen in kritiziran. Že od mladih nog je bil to njegov priljubljen posel. Ni se pa omejil samo na ustno kritiko, temveč je pisal tudi pisma ter satirične pesmi, ki jih je trosil nato po ulicah, kjer je zagotovo vedel, da jih bo kdo pobral in čital. Eno teh pisem mu je povzročilo neveselost, ki se jih ni mogel znebiti vse življenje. Tudi potem, ko je postal advokat, je javno napadal svoje nasprotnike po časopisih, dokler je ni izkupil, kar ga je izžulilo. V jeseni leta 1842. je namreč objavil v Springfieldu anonimni članek, kjer je osmešil častilčno borbenost irskega politika Jamesa Shieldsa. Vse mesto se je krohotalo, napadenec pa je bežal od jeze in užaljenosti. Ugovori je avtorja članke ter ga pozval na dvoboj. Lincoln ne bi hotel sprejeti poziva, ker je bil načeloma nasproten dvoboju, toda ni si mogel kaj in je končno sprejel obrambo svoje časti. Ker je imel zelo dolge roke, si je izbral dolgo konjeniško sabljo. Naučil se je v naglici nekaj sabljskih pravil in dan za tem je čakal na peščen obali Misisipija, pripravljen, da se bori do zadnje kaplje krvi. V zadnjem trenutku pa poseže vmes policija ter dvoboj prepreči. Toda ta dogodek, kaj malo vzpodbuden v Lincolnovem življenju, je bodočemu državniku dal nepozaben nauk, kako mora občeivati z ljudmi. Od takrat naprej ni napisal nobenega žaljivega pisma več in tudi ni več poskušal osmešiti bližnjega. Ne samo to, naučil se je tudi, kako brezkoristno je, obsojati dejanja drugih.

Pozneje, med državljansko vojno, so njegovi generali delali tako strahotne napake, da so spravljali Lincolnu v obup. Polovica naroda je vetala proti tem nesposobnim generalom, toda Lincoln ni z nobenim pretrgal dobrih odnosov. »Ne sodi, da ne boš sam sojenec!« je bil eden njegovih najljubših rekov. In ko so njegova žena in drugi iz njegove okolice govorili zelo ostro o južnjakih, je on rekel: »Ne obsojajte jih, kajti mi bi na njihovem mestu storili isto.«

In vendar je prav on imel največ razlogov, da bi se pritoževal nad svojimi sodelavci. Po bitki pri Gettysburgu, ki se je odigrala prve dni julija 1863, se je poveljnik južne armade začel umikati med silovito nevihto, ki je divjala po vsej pokrajini.

(Dalje.)

TEL. 22-41

KINO MATICA

Dnevno dvojni program:

Ob delavnikih ob 14.30: »ZVEZDA IZ RIA« — Ob delavnikih ob 16.30 in 18.30 ter v nedeljo ob 14.30, 16.30 in ob 18.30: »DUNAJSKA KRI!«

»ZVEZDA IZ RIA«

Diven romantičen film s plesom in muziko... Najlepša plesalica La Jana, Gustav Diesel.

»DUNAJSKA KRI«

Najboljši film sezone! Remek delo Willy Forst! Divna muzika, šlagerji, ples, humor! Najboljši komiki! Hans Moser, Theo Lingner ter simpatična Maria Hoist in Willy Fritsch!

TEL. 22-21

KINO UNION

Poguba mednarodnega pustolovca zaradi sentimentalne zaljubljenosti

»DEKLE Z NASPROTNEGA BREGA«

V glavni vlogi: Maria Mercader, Milena Penovitch, G. Lazzarini in G. Barnabo.

Predstave: ob delavnikih ob 16 in 18.35; ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30.

TEL. 27-38

KINO SLOGA

Napeta kriminalna drama

»PLESALKA«

Z najboljšimi švedskimi igralci: Haken Westergren, Annalisa Ericson, John Ekman! Režija: Weyler Hildbrand!

Predstave od 14.30 dalje!

Iz vzrokov vojne nastaja vročje miru

POT POLITICNE MOCI PETROLEJA

Leta in leta potuje d'Arcy po perzijskih puščavah in gorskih iztokih Perzijskega zaliva. Nič ne more biti bolj življenju sovraženega in nevarnega kakor ta pokrajina, neuklonljiva v svoji divjosti, praznoti in nepremagljivosti. To je pokrajina, ki je Aleksandru Velikemu prizadela ob njegovem povratku iz Indije toliko hudega in uničila toliko njegove vojske. Toda d'Arcy ostane trden v svoji veri, išče neprestano. Že šest milijonov mark je potrošil, a našel ni še prav nič, niti sledu ne o petroleju.

Iščejo tudi drugi. Holz najde petrolej pri Daliki, a mu ne prinese sreče. Tolpe šejka Mohameda mu porušijo vse naprave. Predniki Mohammera so živeli tudi že pred tri tisoč leti in njihov potomec ne dovoli, da bi kdo motil njihov mir s kakršnimi koli poizkusi, ki se mu zde sumljivi. Podložniki tega Mohammera so bili iskalec petroleja še veliko bolj nevarni kakor puščava in samota. d'Arcy je to vedel, a odnehal ni od svojega namena.

d'Arcyju je požel denar. Sel je v London, da vzbudi pri bančnikih zanimanje za svoje delo in da dobi denar. Posrečilo se mu je pridobiti nekaj malih bančnikov, ki so mu dali denar. Toda tudi ta denar mu kmalu poida. Vedno bolj išče za novimi sredstvi, ljudje se norčujejo iz njega, a on ne obupa. Ta čas iščejo njegovi uslužbenci naprej, on se vrne v Teheran, kjer si služi denar s prodajo strojev. Spet ima toliko denarja, da lahko dela. Zda se mu je tudi posrečilo dobiti od šaha Nasreddina formalno dovoljenje za iskanje in izkoriščanje petroleja. Za 200.000 frankov si je preskrbel dokument, v katerem mu je dana pravica, da »z ozirom na njegove posebne napore in prizadevanja in z ozirom na izredno prijateljsko razmerje, ki veže zelo močnega vladil Anglije in Perzije, sme on inženir William Knot d'Arcy ter vsi njegovi potomci, prijatelji in dediči s polno

močjo in neomejno svobodo preiskovati za dobo 66 let globine perzijskih tal in jih tudi izkopavati po mili volji in da je vse, kar izkopije, njegova last...«

200.000 frankov za ta dokument, to je bila za šaha najboljša kupčija, kar jih je kdaj sklenil. d'Arcy se je prav kar namenil, da zapusti Perzijo, da preneha z iskanjem, ko so našli njegovi raziskovalci severno od Perzijskega zaliva bogate petrolejske vrelce. d'Arcy žari od veselja, ne toliko zaradi tega, ker bo rešen denarnih skrbi, kakor zaradi tega, ker se je uresničila njegova vera, ker je potrdil, da ni norec in fantazist, kakor so ga imenovali v Londonu, ampak logično misleč geolog. Zda je dosegel svoje, za bogastvo mu ni več, naveličal se je puščave in njenih nevarnosti, naveličal se je bojev z uporniki. Njegova edina želja je mir in smrt v miru. Svoje petrolejske vrelce proda mali angleški družbi — Burmah Oil Co., ne omeni pa pri tej prodaji prav nič o svojih pravicah, ki jih je dobil s pogodbo s šahom.

Kar sledi sedaj, je bolj za detektivsko zgodbo, tako neverjetno se sliši.

d'Arcy se pelje domov. V Aleksandriji se spozna z angleškimi trgovci, ki so na njemu nerazumljiv način zvedeli o njegovi najdbi in o njegovem petrolejskem podjetju. Ponudili so mu za njegov dokument 6 milijonov funtov šterlingov. d'Arcy pa je to odklonil. Vtepel si je v glavo, da ne bo prodal svojih petrolejskih koncesij, kakor si je prej vtepel v glavo, da mora za vsako ceno najti petrolej v Perziji.

V Kairu so vlomili v njegovo hotelsko sobo in mu vse preiskali. To je njegov odpor le še povečalo. Toda trgovci, agenti in bankirji čedalje bolj pritiskajo nanj. d'Arcy jim ne more uiti. Sklenil je uničiti ta prokleti dokument. Umiri se šele, ko je na krovu ladje, ki plove proti Kanadi.

d'Arcy se na ladji ogiba družbe, čim bolj želi biti sam. Spomnil se je svojega zadnjega razgovora s perzijskim šahom. V tem razgovoru ga je prosil, če bi smel poslati v Perzijo misijonarje, a šah o tem ni hotel ničesar slišati. d'Arcy pa bi tako rad pokristjanil svojo drugo domovino.

Končno se je pogovarjal o tej svoji želji z nekim misijonarjem, ki se je vračal iz Afrike. Sveti mož dela videz, da ga stvar ne zanima preveč. d'Arcy mu pripoveduje o številnih neprijetnostih, ki jih je imel, preden je dosegel svoje koncesije. Koliko boljše bi bilo poslati misijonarje v Perzijo kakor iskalec petroleja. Nekega dne, ko so že bili blizu Amerike, je padla d'Arcyju v glavo misel: zakaj ne bi dal tega važnega dokumenta v službo Cerkvi? Šah ne bo vedel nič o misijonarjih. In če pridejo kot inženirji, kot prijatelji d'Arcyjevi? Če bi v deželi pričeli nekoč namesto lova za zlatom z lovom na duše? In tako bi ta dokument v rokah misijonarjev prinesel mir, v rokah borznih ljudi pa vojno.

d'Arcyju je bila ta misel takoj pri srcu, tako ga je vsega prevzela, da je izročil dokument misijonarju, temu svojemu novemu prijatelju na krovu ladje. Tako je izročil nehoti važen dokument angleški tajni policiji in s tem Angliji. Ta »duhovnik« ni bil nihče drugi, kakor tajni agent Intelligence Servicea, pomočnik onega organizma, ki ustvarja, povečava in ščiti angleški imperij. Ta misijonar ni bil nihče drugi kakor Sidney Reilly, jud, ki se je v resnici imenoval Rosenblum. Pozneje je delal skupno s kapitanom Hillom in je bil šef angleške špijonaže v Rusiji.

Reilly, ta »misijonar« je prišel tako poceni in na tako nenačuden način do dokumenta, ki ga d'Arcy ni hotel prodati za 6 milijonov funtov šterlingov. Komaj je bil dokument v Londonu, so presnovali petrolejsko družbo Burmanh Oil Co., nastala je nova družba Anglo-Persian Oil Co., ki je imela tedaj 2 milijona funtov kapitala. Churchill je izjavil leta 1914 v spodnji zbornici, da je angleška admiraliteta udeležba pri tej družbi s 56% kapitala, obenem z njo pa še neka »druga vladna ustanova«. Ta druga ustanova je »Intelligence Service«. Vedeti mormo, da je angleška tajna služba in njena organizacija neodvisna od parlamenta in ministrstev ter ima svoj lasten denar in lastne denarne vire. Če pa ta ali oni agent najde kak nov dokument, ki je važen za vojno ali mornariško ali katero drugo ministrstvo, ga mora ta plačati iz svojega proračuna. Dokument, ki ga je pridobil na tako cenen način Reilly, je prinesel Angliji dovolj moči in bogastva.

Drobne novice

Koledar

Sreda, 3. sušica: Kunigunda, cesarica; Marin, mučenec; Marcijan, mučenec.
Četrtek, 4. sušica: Kazimir, spoznavalec; Lucij, papež in mučenec; debeli četrtek.

Novi grobovi

† Franc Roth. Po dolgi in hudi bolezni je umrl v Štepanji vasi g. Franc Roth starejši. Na zadnji poti bodo rajnega popeljali v sredo dne 3. marca ob petih popoldne na pokopališče v Štepanji vasi.

† Ana Knez. V Ljubljani je umrla upokojenka tobačne tovarne gospodinja Ana Knez. Rajnico bodo pokopali v sredo 3. marca ob pol 3. popoldne iz kapele sv. Janeza na Zalah, nalizacija imen belgrajskih ulic.

† Terezija Kovačič. Po dolgi bolezni je umrla v Ljubljani gospa in mati Terezija Kovačič, rojena Wohlgenuth. Blago rajnico bodo pokopali v sredo, ob 3 popoldne iz kapele sv. Jožefa na Zalah.

Naj vsem rajnim sveti večna Luč! Vsem, ki žalujejo za njimi naše iskreno sožalje!

Dekan Gregorij Potokar umrl

Dne 19. februarja 1943 je preminil v bolnišnici sester Milosrdnic v Zagrebu po težki, a vdanu prenašani bolezni g. duhovni svetnik Gregorij Potokar, dekan Šaleške doline in župnik pri Sv. Martinu pri Saleku. Na videz se čil in krepak je prišel iz Dubočca v zagrebški nadškofiji, kjer je vršil službo župnijskega upravitelja, iskat zdravja v Zagreb v novembru 1942. »Po treh tednih se vrne«, je dejal svojim sobratom ob slovesu iz Dubočca, a nevidna roka je napisala nad njegovo bolniško posteljo usodne in zanj nečitljive besede: »Ne boš vstal iz svoje bolniške postelje«. Njegova bolezen je bila neozdravljiva. Pokojni g. dekan se je rodil v Homcu, dekanija Kamnik, dne 26. februarja 1874. Po končani srednjesolskih študijah je bil sprejet v mariborsko bogoslovje in je v letu 1898 pel svojo novo maso. Bil je prvi župnik novoustanovljene župnije v Bočni, pozneje je župnikoval v Artičah in nazadnje pri Sv. Martinu pri Saleku. S svojim vednim značajem in nasmejanim licem si je povsod pridobil srca župljanov, ki so cenili njegovo nesebičnost in dobrodelnost. Velika je bila njegova ljubezen do slovenskega bogoslužja. Svoje redke počitnice je navadno preživel na Hrvaškem Primorju in v Dalmaciji, da je mogel v tamošnjih cerkvah glagoljati sv. maso. Dne 20. februarja je bil položen k večnemu počitku na Mirogoju, v Zagrebu kot tretji slovenski duhovnik. Pogreb je vodil ob asistenci kanonika dr. Mirta in Pavla Zavatlala zagrebški kanonik in kancelar nadškofije pisarne Duhovnega stola, g. Nikola Borič. Ob odprtem grobu se je poslovil od njega g. prelat, dr. Cukala s prisrčnimi besedami. Pogreba so se udeležili tudi njegovi lavantinski

sobratje iz Zagreba in znanci, ki so mogli zvedeti za njegov pogreb. Počivaj v miru v bratski zemlji hrvaški, našel si mir, za katerega si toliko molil in za katerega si se tako lepo pripravil, da »i prejemam sv. zakramentov za umirajoče dejal: »Sedaj pa nimam za ta svet nobene želje več.«

Osebnosti

— Poročila sta se v ponedeljek 1. t. m. v cerkvi sv. Frančiška v Spodnji Šiški gosp. Maks Thuma, trgovski sodnik pri trdnji I. C. Mayer, in Zora Kaltenekerjeva, hčerka železniškega uradnika na Brezovici. Bilo srečno!

— Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek, 4. marca v uršulinski cerkvi. Ob pol šestih bo prva sv. masa, ob šestih sv. masa z blagoslovom za žive in rajne članke bratovščine. Udeleženci dobe ta dan popolni odpustek. Vabimo, da pridejo k evharistični pobožnosti v uršulinske cerkev vsi, katerim je le mogoče.

— Povečana razstava Franceta Klemenčiča. Umetniška razstava Franceta Klemenčiča v salonu Antona Kosa (prehod nebotičnika) je že prve dni, odkar traja, vzbudila med našim občinstvom, ki ceni resnično zrele umetnine, veliko zanimanje. Zato se je umetnik odločil, da doda svojim prvotno razstavljenim desetim slikam še štiri. Te so: odlična krajina »Ob Malem grabnu«, tihotižji »Na-

Iz dela in življenja - od tu in tam

Iz Gorizije

Novi politični tajniki. Pokrajinski fašistični tajnik je imenoval za Plezzo in za S. Lucia nova politična tajnika, in sicer za S. Lucia fašista F. Mazzacca, za Plezzo pa fašista Arcangelo di Peppo. Dosedanja tajnika sta poklicana pod orožje.

Eno leto je, ker je obrekoval. 19letni Izidor Goljevšek iz Piedimelze je bil od tukajšnjega tribunala obsojen na eno leto ječe, ker je obrekoval. Lažno je oznanil domačemu orožniškemu brigadirju, da so mu sovaščani Adolf Lapajna, Viktor Kuštrin, Bogdan Šorli in Srečko Bremec grozili s smrtjo. Dobil je samo eno leto, ker se je sodni dvor prepiral, da ni pri čisti pameti.

Z Gorenjskega

Velike pošiljke copat iz kamniškega okrožja. V Kamniku zbiraajo copate, ki jih posamezne krajevne skupine kamniškega okrožja izdelujejo za vojake. Sedaj so se oglašile že prve obline. Krajevna skupina v Zgor. Tuhinju je poslala 126 parov. Iz Motnika je bilo poslanih 110 parov, iz Kamniške Bistrice pa 90 parov. Tudi v Kamniku žene pridno šivajo.

Živahno delovanje organizacije Kraft durch Freude. Kranjska KdF je zadnji teden v februarju

geljčki II« in »Sadje« ter »Interieur II«. S to spolnitvijo daje razstava sedaj dovršen pogled v današnje delo umetnika Franceta Klemenčiča. Na to razstavo ponovno opozarjamo.

POGREB POKOJNEGA G. ŽUPNIKA
JANKA BARLETA
BO V SREDO, DNE 3. MARCA 1943
OB 4. URI POPOLDNE IZ CERKVE
SV. JAKOBA — NA POKOPALIŠČE
K SV. KRIŽU

— Tudi sušec prinaša lepo vreme. Prvi sušec je bil topel in sončen. Bilo je tako toplo, kakor bi bili že sredi pomladi. Tirolski nasadi so bili pravo mravišče sprehajalcev, razne skupine so posedale po klopih in se sončile, otročki pa so se lepo igrali. Najvišja dnevna temperatura je bila na dan 1. sušca zaznamovana +19, ponekod pa celo +21. Imamo že 12. dan lepo in toplo. V torek jutraj je bil jutranji temperaturni minimum nad ničlo in je dosegel +1.2. Jutraj so koši, šinkovi in drugi peveci lepo prepevali. Začel se je oglašati že krivokljun ali »stavčentvižar«, kakor mu pravijo ponekod okoli Iga in Borovnice. Naglo se drugače bliža čas vrtnih setev. Mnogi že hite s temi setvami, ker jim daje za to priliko lepo vreme. V torek jutraj so po barjanski strani valovile prav temne meglice. Bila je po travnikih lahna slana. Barometer drugače napoveduje stanovitno vreme.

imela lepo število nastopov. 20. in 21. februarja je priredila zabavni večer v Kranju. 22. in 23. februarja je bil v Strankinem domu prirejen večer opere. Naslednje štiri dneve do vseh 27. februarja pa je organizacija ponavljala operetni večer v posameznih tovarniških obratih za delavstvo. Prireditelj KdF je bil 27. februarja tudi v St. Vidu nad Ljubljano v Domu stranke. Nastopila je med drugimi Gina Wittigova, ki je oblečena v lepo sedmograško nošo pela nemške in romunske narodne pesni. Zanimiv je bil zlasti spored kolesarskega umetnika Michlina, dalje eksperimentalnega psihologa Mortona in predavatelja Bepalija. Pariški orkester pa je skrbel za zabavno glasbo.

Nov vodja krajevne skupine v Domžalah. — Dosedanji vodja krajevne skupine v Domžalah Freund je bil službeno premeščen. Na prisrčni slovesnosti, katere so se udeležili člani stranke, je okrožni vodja Pilz izrekel odhajajočemu prisrčno zahvalo in mu izročil spominsko diplomato. Za novega vodjo krajevne skupine je bil imenovan Anton Stifter.

S Spodnjega Stajerskega

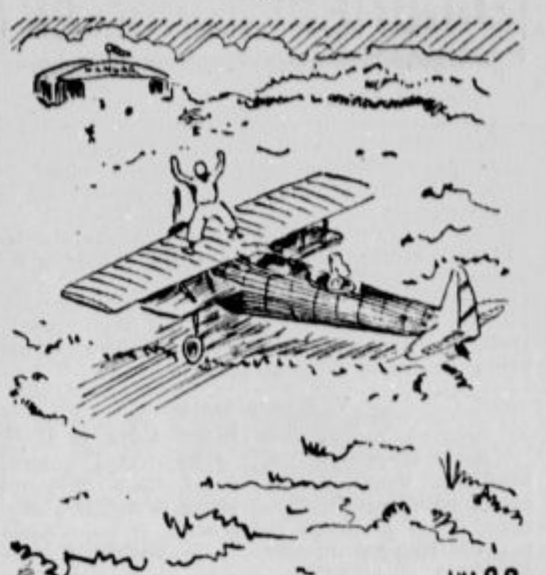
Mariborski župan imenovan za okrožnega vodjo. Ker je okrožni vodja Michl Strobl dobrovoljno odšel k vojakom, je bil imenovan za novega okrožnega vodjo dosednji mariborski župan Fritz Knaus.

Spodnještajerska mladina na štajerskih kmetijah. Ze lanske pomladi je bilo nekaj mladih fantov poslanih s Spodnje Štajerske na Zgornje Štajersko na kmetije, kjer naj bi se naučili dobro kmetovati. Ker se je ta poskus lepo obnesel, bodo letos to akcijo ponovili v večji meri. Mladinsko vodstvo bo skupno z okrožnim kmetijskim vodstvom določilo mladeniče in dekleta, ki naj se nato zberejo in porazdelijo na posameznih kmetijah v okrožju Lienz. Mladeniči in mladenke pod 16. letom vstopajo kot poljedelski vajenci, odnosno gospodinjke vajenke. Na Spodnjem Štajerskem sedaj že določajo posebne učne kmetije, kjer se bo ta mladina začela uvajati na delo, ki jo čaka.

V Krškem so ustanovili športno skupnost. Štajerska domovinska zveza je ustanovila tudi v obmejnem krškem okrožju športno skupnost. Ta bo gojila nogomet, roket, lahko atletiko, namizni

POVEST PILOTA ŠTEFANA

89.

Dvignil sem se nekoliko in še enkrat zaokrožil. Letališče je bilo prazno. Uslužbenci so postali previdni in so gledali moj obupni pristanelek zelo od daleč. Hura... hop... hop... letalo je bilo na tleh. Poskusov je bilo precej preveč, vsaj jaz sem jih pošteno čutil. Lia pa je mislila — kot mi je pozneje povedala — da mora tako biti.

90.

Motor je utihnil. Stopil sem na krilo letala ter mahal in kričal proti hangarju. Sedaj so pritekli piloti in drugi uslužbenci in naju obstopili. Na hitro sem jim povedal, da tam daleč pričakuje pomoči moj oče. Lia pa je drugi skupini razlagala najine dogodke.

tenis in telovadbo. Poleg tega so v Krškem priredili že nekaj časa telovadne ure za moške in ženske. Mladina se uči ljudskih plesov. V Ptujju je Heimabund priredil prvi tečaj za ljudske ples. Priglasilo se je mnogo mladeničev in mladenk. Pouk plesov se je menjaval s petjem. Za zaključek tečaja je bil prirejen vesel večer.

Gostovanje dijakov-muzikantov. V tem tednu obišče Spodnjo Štajersko skupina dijakov državne visoke šole za glasbo pod vodstvom svojega ravnatelja. V sredo bodo nastopili v Celju, v četrtek pa v Trbovljah.

Slovo desetletnikov. Prvič na Spodnjem Štajerskem je bilo pred dnevi slovesno zaključeno šolanje desetletnikov. Mladina celjskega okrožja se je zbrala v dvorani Obrtnega doma, kjer jo je pozdravila okrožna ženska voditeljica Königova, nakar so zbrani otroci, 120 po številu, zapeli prigodno pesem. V tečaju, ki je trajal leto dni, so se naučili tovarištva in reda, pridobili pa so si tudi precejšnega znanja nemščine.

Smrtna kosa. V Mariboru so umrli: 74 letna krojačeva vdova Marija Vižentin, roj. Osvald, 46 letni žel. ključavničar Jurij Vodan, 35 letni Franc Vesensjak iz Vresnice pri Ptujju, sodarjeva hčerka Veronika Postrak iz Maribora in hčerka poljskega dninarja Marija Ploj. Na Dunaju je umrl 21 letni posestnikov sin Anton Deutscher iz Vodka pri Sveti Marjeti ob Pesnici. Njegove zemске ostanke so prepeljali v domovino. V Ptujju je umrl 76 letni trgovec Rudolf Havelka. Na bojišču v Tunisu je umrl gorski lovec Meinhard Baumann iz Rogaske Slatine v starosti 19 let. Na vzhodnem bojišču je padel dobrovoljec desetnik v polku gorskih lovec Anton Paimann iz Celja. V vojni bolnišnici na vzhodnem bojišču je umrl Maksimilijan Hirsch, član organizacije Todt, doma iz Selnice ob Dravi.

V IMENU ŽUPNIJSKE DUHOVŠČINE NAZNAJAM, DA JE ODŠEL V PONEDELJEK, DNE 1. MARCA 1943, OB POL TREH JUTRAJ, PO SVOJE PLACILO K GOSPODU JEZUSU KRISTUSU, PASTIRJU NAŠIH DUŠ, PO DOLGI IN TEŽKI BOLEZNI, KI JO JE VDANO PRENASAL, PREČ. GOSPOD

JANKO BARLE

MESTNI ŽUPNIK PRI SV. JAKOBU V LJUBLJANI

POKOJNIKOVO TRUPLO BO PRENESENO V SREDO, DNE 3. MARCA 1943, OB DEVETIH DOPOLDNE IZ ŠENTJAKOBSKEGA ŽUPNIŠČA V ŽUPNO CERKEV, KJER BO SLOVESNO POGREBNO OPRAVILO S SV. MAŠO. POGREB BO POPOLDNE OB ŠTIRIH IZ CERKVE SV. JAKOBA K SV. KRIŽU.

PRIPOROČAM BLAGEGA POKOJNIKA VSEM FARANOM IN GG. SOBRATOM V MOLITEV IN BLAG SPOMIN.

V LJUBLJANI, DNE 2. MARCA 1943.

CASERMAN IVAN, ŽUPNIJSKI UPRAVITELJ

Drobna ljubljanska kronika

Mesečna rekolekcija ljubljanskih gg. duhovnikov bo v Domu duhovnih vaj na prvi petek, 5. marca. Popoldne od 4 do 5 skupna adoracija; nato premišljevanje in predavanje. Zbirališče v hiši kapelice. Vsi ljubljanski gg. duhovniki vabljeno vabljeni. — Vodstvo.

Rekolekcija za gospe in matere bo v Lichtenurnu, in sicer v sredo, 3. marca ob 4 popoldne ter v četrtek, 4. marca ob 8 jutraj s skupno sv. maso in sv. obhajilom. Prisrčno vabljeni!

Vincenčeva konferenca pri sv. Jakobu se zahvaljuje trdnji Jančič za 200 lir, katere je prejela v spomin na t. g. župnika J. Barleta.

Namesto venca na krsto g. Hansa Seemana je g. Franc Schiffer z Mestnega trga št. 19 podaril 120 lir za mestno revežo. Darovalcu izrekamo prisrčno zahvalo v imenu podpiranjih.

Zanimanje za vojne njive in vrtove. Za lani je bilo v Ljubljani veliko zanimanje za obdelavo takozvanih vojnihi vrtove in njiv, ki so se letos še stopnjevale. Marljivost meščani, ki so se zdaj tudi praktično dobro izurili za obdelovanje in pridelovanje razne zelenjave, sočivja in drugih poljskih pridelkov, zdaj skušajo najeti še kako prazno »filiko«, da bi si tam napravili primerne njive in gredice. Zanimanje za proste zemljiške parcele je veliko. So se pa pojavili žalostni primeri, da skušajo nekateri spekulanti izrabiti položaj v svoje sebične namene in navajajo najemnine. Splošno pa je treba pohvaliti, da so mnogi gospodinjke radevolje in proti niski najemninji odstopili lepe kose zemlje raznim interesom. Kakor pričakujejo, bo letos v mestu še mnogo več zemlje obdelane kot lansko leto. Neka-

teri ljudje, ki so imeli že nekaj let male parcele v najemu in ki so jih temeljito pognojili, so zdaj v strahu, da-lil bodo kosček ječe, ko neki lastnik večjega travniškega kompleksa zdaj prodal ta svet nekemu ljubljanskemu Sevedu velja da kup prekine najem, v sedanjih časih pa naj gospodar upošteva položaj tistih marljivih obdelovalcev in naj jim pusti še v naprej njivice v njih obdelovanje.

Semenogojski tečaj se začel. Vrtnarski odsek SVD v Ljubljani poziva vse one, ki so se prijavili za semenogojski tečaj, da se tečaj prične jutri v sredo, 3. t. m. v Krekovi gospodinjki šoli v Šiški. Tečaj se prične ob 8 in traja do 11.30 ter od 14.30 do 18. Bodite točni.

Učite se strojeplaj! Novi eno-, dvo- in trimesečni dnevi in večerni tečaji pričnejo 4. marca. Najuspešnejša desetprstna učna metoda. Specialna strojeplajna šola: Največja moderna strojeplajna, raznovrstni stroji. Učnina zmerna. Pouk po želji dopoldne, popoldne ali zvečer. Informacije in prijave dnevno. Zahtevajte brezplačni prospekt. Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Dobrobranska 15.

red IX. koncerta izključno le dela, ki so jih napisali veliki mojstri v plesnem ritmu. Koncert bo v ponedeljek, dne 8. t. m. ob pol 7 zvečer v veliki univ. dvorani. Spored bo izvajal celotni simfonični orkester pod vodstvom dirigenta D. M. Siljanca. Podrobnosti spored bomo javili jutri.

Ravnateljstvo šole Glasbene Matice je pripravilo dve javni produkciji Matične glasbene šole, ki bosta v petek, dne 5. in v soboto, dne 6. t. m. vsakokrat ob 5 popoldne v mali filharmonski dvorani. Obe produkciji bi imeli lahko skupni naslov »Hajjamo«. Vsa dela, ki so bodo izvajala na tej produkciji iz raznih svetovnih literatur, so napisana v lahkem plesnem ritmu. Na produkciji opozarjamo in vabimo starše ter prijatelje mladine. Podrobnosti spored bo od četrta dalje na razpolago v knjigarni Glasbene Matice.

Gledališče

OPERA. Sreda, 3. marca ob 17: »Thalies«. Izven. Cene od 28 lir navzdol. — Četrtek, 4. marca ob 17: »Zemlja smehljajca«. Red. Četrtek.

DRAMA. Sreda, 3. marca ob 17.30: »Mirandolina«. Red. Sreda. — Četrtek, 4. marca ob 17.30: »Jesene«. Premiera. Red premirski. — Petek, 5. marca ob 15: »Kovarske in ljubezne«. Izven. Cene od 12 lir navzdol.

Gherardo Gherardi: »Jesene. Igra v treh dejanjih. Osebe: Riccardo — Vi. Sirkibinsk. Gregorio — Pavio Kovč. Teresa — Nabokova. Giuditia — Savellova. Stefano — Nakar. Carlo — Brezigar. Mario — Raztresen. Lena — Simčičeva. Maria — Remšova. Giulia — Gabrijelečeva. Attilio — Verdonik. — Dejanje pokazuje usodna jesenska srečanja zdravniške-budaka. Delo je režiral prof. Šest, scenografi: inž. E. Franz.

Rdeči križ sporoča

V polizvedovalnem oddelku Italijanskega Rdečega križa, Avtomatna sekcija v Ljubljani, Via Ariella Rea (Gospodstvena) 2-11, naj se med uradnimi urami od 8 do 12 javijo naslednji: Bakovnik Ljudmila, učiteljica, Kranjski Konrad, Polje Anton in Helena; svoji interniranci Puntčba Maksimilijana; svoji umrlega interniranca Turšiča France, roj. 1899. Dalje osebe, ki so poslate pakete naslednjim: Velde Alojz, Sever France, Podraž Janez, Levstik Anton, Pajnič Ivan, Sečnik Jožef, Hočevar Ivan, Boh France, Muster Jožef, Zajo Vinko, Lavšin Jožef, Brenc Janez, Poljanec Frančiška, Makuc Marija, Rožman Andrej, Vidie Anton, Vidie Stanislav, Konda Jožef, Kasi Adolf, Svarc Ivo, Erjavce Bogdan, Malovrh Miha, Peterle Alojz, Ojstere Ludvik, Zalar Matie, Persiu Gabriel, Brenc Ana, Kozina Ivan, Skulj Janez Marinič Martin.

Zelenjadni tečaj za Bežigraje

bo v četrtek, 4. t. m. v ljudski šoli za Bežigradom dopoldne od 8 do 11, ko bodo predavali mestni kmetijski referent inž. Angela Mahkota, mestni kmetijski referent inž. Maček in višji sadjarski nadzornik Jojep Strekelj, popoldne od 14 do 17 pa mestni sadjarski nadzornik Anton Lap in mest. vrtnarski oficijl Franc Pirnat. Kako potrebna so ta predavanja, dokazuje sijalen obisk dosedanjih tečajev, posebno po tudi sobotni tečaj v magistratni dvorani, ki so se ga udeležili tudi predsednik mestne podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva dr. Spiller Muys, polkovnik Viktor Andrejka ter sploh zastopniki in zastopnice vseh stanov. Opozarjamo, da predavatelji pri vseh predavanjih dajejo tudi pojasnila na najrazličnejša vprašanja obiskovalcev. Priporočamo tudi še, da bo tečaj v ljudski šoli za Bežigradom v prtiljici v šolski jedilnici.

Naznanila

RADIO. Sreda, 3. marca. 7.30 Pisana glasba — 8 Napoved časa. Poročila v italijansko — 12.30 Plošč — 12.30 Poročila v slovensko — 12.45 Operna glasba — 13 Poročila v italijansko. Napoved časa — 13.10 Poročila. Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovensko — 13.12 Orkester pesni vodi dirigent Angelini — 13.45 Operna glasba na ploščah — 14 Poročila v italijansko — 14.10 Pesmi in napovi — 14.30 Violinski koncert Jana Slajsa — pri klavirju Janko Ravnik. — 15 Poročila v slovensko — 17 Napoved časa. Poročila v italijansko — 17.15 Napovi in romance — 17.35 Koncert pianistke Cileje Areolice — 19 »Govorimo italijansko« — poučuje prof. dr. Stanko Leben — 19.30 Poročila v slovensko — 19.45 Lahka glasba — 20 Napoved časa. Poročila v italijansko — 20.15 Komentar dnevnih dogodkov v slovensko — 20.30 Radio za družino — 21.15 Predavanje v slovensko — 21.40 Devet Beethovnovih simfonij — »Prva simfonija« — vodi dirigent Sergio Falloni — 22.10 Zanimivosti v slovensko — 22.20 Orkestralna glasba — vodi dirigent Petralia — 22.45 Poročila v italijansko.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarnar: dr. Piccoli, Bleiweisova c. 6. mr. Hočevar. Celovška c. 62 in mr. Gartus, Moste, Zaloška c. 47.

Poizvedovanja

Volnene črne rokavice je v soboto pri mestnem zelenjadarskem tečaju poslal nek obiskovalec tečaja v veliki magistratni dvorani, zdaj jih pa dobi v mestni posvetovalnici poleg velike dvorane.

V vsako hišo »Slovenca«!

S. S. VAN DINE:

Umorjeni Kanarček

»Res so tu sveži odtisi,« je nerad priznal. »Če se ne motim, so odtisi narejeni od iste roke, ki je pustila sledove na mizi. Znaki palca in kazalca so popolnoma enaki... Pridite sem,« je dejal fotografu. »Naredite nekaj posnetkov od te kljube.«

Ko je fotograf končal svoja dela, sta oba izvedenca, Dubois in Bellamy odšla skupaj s fotografom.

Nekaj trenutkov pozneje je tudi inspektor odšel, ko se je nekoliko pošalil. Na vratih se je srečal z dvema moškima v belih haljah, ki sta prišla po truplo Marjete Odell.

V. Zaprti vrata

Torek, 11. septembra, ob 10.30.

Samo štirje smo ostali v stanovanju, namreč Markham, Vance, Heath in jaz. Nizki in temni oblaki so se zgrnili okrog sonca in sivkasta svetloba, ki je prodirala skozi okna, je napravljala še bolj tragično ozračje, ki je vladalo v sobi. Markham si je prižgal cigaro in je stal poleg klavirja, naslanjajoč se nanj, in gledal okrog sebe žalostno, a odločno. Vance se je približal in izmed slik, ki je krasila sprejemnico — mislim, da je bila »Speča pastirica« od Boucherja — in jo je ogledoval z ironičnim izrazom na obrazu.

»Poskočni amorji in pavolnati oblaki za kra-

ljevo izvoljenke,« je izjavil. Čutil je vedno velik odpor za slikarsko umetnost iz dobe francoske dekadence pod Ludvikom XV.

»Mene pa bolj zanima to, kar se je zgodilo preteklo noč v tej sobi,« je nestrpno dejal Markham.

»Vsa zadeva se mi zdi precej jasna,« je izjavil Heath z naglasom, ki je hotel zbujati pogum. »Mislim, da ko bo Dubois našel odtise v svojih seznamih, bomo kmalu izvedeli, kdo jih je pustil.«

Vance se je okrenil k njemu s pomilovalnim nasmehom na ustnicah.

»Kako ste zaupljivi, gospod narednik! Meni se pa zdi, da si boste želeli, preden bo rešena ta zapletena zadeva, da bi gospod stotnik ne bil našel nobenega odtisa s svojim čudovitim praškom. Dovolite mi, da vam zašepetam na uho, da oseba, ki je pustila sledove na mizi in na kljuki v omari, ni imela niti najmanjše zveze z nenadno smrtjo lepe Marjete.«

»Kaj torej sumiš?« je nenadoma vprašal Markham.

»Prav ničesar, stari moj,« je izjavil mirno Vance. »Tavam v temi svojega razuma, kjer je taka praznina, kakor v prostoru med ozvezdji. Moja duševna tema je egiptovska in neprodirna...«

Markham je razdražen stisnil ustnice. Dobro je poznal ta način Vancejevih izmikajočih se odgovorov. Nič več ni šilil vanj. Okrenil se je k Heathu in vprašal:

»Ste zaslišali stanovalec cele hiše?«

»Govoril sem z Marjetino sobarico, zaslišal sem vratarja in moža, ki je nameščen pri telefonski centrali, toda nisem prešel na podrobno izpraševanje. Čakal sem vas. Lahko pa vam re-

žem, da me je to, kar so mi povedali, popolnoma zmedlo. Če ne spremenijo vsaj katero svojih trditve, ne bomo razumeli ničesar!«

»Naj pridejo zdaj,« je dejal Markham. »Pred vsem pokličite sobarico!«

Sedel je na stolček ob klavirju, obrnjen s hrbtom proti njemu. Heath je vstal, toda namesto, da bi šel proti vratom, je krenil proti oknu.

»Dve stvari sta, na kateri bi vas rad opozoril, preden zaslišite te ljudi, in sicer vhod in izhod iz stanovanja.« Odmaknil je pri oknu zavese iz rumene tkanine. »Poglejte to železno omrežje, vsa okna te hiše, ne izvzemši kopalnice, so opremljena z železno mrežo, kakor to. Okno je v višini komaj treh metrov od ceste, in kdor je gradil to hišo, ni hotel, da bi tatovi mogli priti skozi okno.«

Spustil je zavese in krenil proti izhodu.

»To stanovanje ima samo en vhod: vrata, ki vodijo v vežo. Nobenega drugega prehoda ni, niti najmanjšega okna. Edina pot — edina za vstop v sobo, so ta vrata. Zapišite si dobro to dejstvo, gospod, ko boste poslušali to, kar vam bodo pripovedovali ti ljudje... Zdaj pa pokličem sobarico.«

Na Heathovo povelje je eden izmed policistov privedel mulatinjo, staro približno 30 let. Obklečena je bila še precej lepo in po videzu so-deč, je bila precej razumna. Ko je začela govoriti, se je izražala jasno in mirno, kar je dokazovalo, da je imela boljše vzgojo, kakor je navadno imajo ljudje njenega s.

Takoj smo zvedeli, da ji je ime Amy Gibson. Pojasnili, ki smo jih dobili v tem prvem izpraševanju, so bila sledeča:

Dospela je zjutraj, nekaj minut po sedmi in se je, kakor navadno, poslužila ključa, ki ga je nosila s seboj, ker je gospodična navadno vsajala precej pozno.

Enkrat ali dvakrat na teden je prihajala bolj zgodaj in je šivala ter krpala, preden je gospodična vstala. To jutro je prišla bolj zgodaj, ker je morala popraviti neko obleko.

Komaj je odprla vrata, je zagledala strašni nered v sobi, ker so bila vrata, ki so vodila v sprejemnico, odprta in skoraj v istem trenutku je zagledala tudi že truplo svoje gospodarice na divanu.

Poklicala je nemudoma telefonista Jessupa, ki je imel nočno službo in je bil še v veži. Prišel je k vratom sprejemnice, pogledal v sobo in takoj telefoniral policiji. Ona sama pa je odšla v čakalnico in ostala tam ves čas.

Njeno pripovedovanje je bilo jasno, odločno in podano z razumno preprostostjo. Če je bila razburjena, ali nervozna, ni tega niti malo pokazala.

»Zdaj pa,« je nadaljeval Markham po kratkem presledku, »se vrnimo za korak nazaj, na večeraj zvečer. Ob kateri uri ste odšli od gospodične Odell?«

»Nekaj minut pred sedmo, gospod,« je odgovorila ženska s tihim in brezbarvnim glasom, ki se je zdelo, da je posebnost njenega izražanja.

»Ste odhajali vedno ob isti uri?«

»Ne. Navadno odhajam okrog šestih. Snoči pa je gospodična hotela, da ji pomagam, ko se je oblačila za večerjo.«

»Ali ji niste pomagali vedno pri oblačenju?«

Mali oglasi

Službe

Jstejo:

Strojni tehnik

absolvent srednje tehnične šole, išče zaposlitve. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 1355.

Prodamo

Dolomitni pesek

za fini omet, terazo, balin prostore, za posipanje vrtov, rizel, gramoz in kamen vam dobavi: Goštilina VODNIK, Podutik št. 25, Ljubljana 7. Naročila sprejema: »JEKLO«, A. VODNIK, Ljubljana, Stari trg št. 11.

Posestva

Parcele

že od 23.000 lir proda realiteta pisarna Pristavec Franjo - Ljubljana, Cesta Artilje Rea št. 3.

Enostanovanjsko hišo

novjšo, 10 minut od postaje Dev. M. v Polju, ugodno prodam. Cena po dogovoru. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 1390.

Kupimo

Športni voziček

in šivalni stroj, kupim. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Dober plačnik«.

Pisalni stroj

v dobrem stanju ali v neuporabnem, lahko tudi citrica, stalno kupuje in plača najvišje cene. »Evo-rest«, Prešernova 44. k

Objave

Prekle!

Preklecujem vse klevete, ki sem jih izrekla o go. Karolini Drasler iz Viča št. 140, ker sem se overila, da so iste neosnovane in se ji zahvaljujem, da mi je odpustila. Bur-nik Regina.

Kucivo

DRVA

I. POGAČNIK,

Ljubljana, Bohoričeva 5. Tel. št. 20-69.

IZGUBLJENO

Izgubila sem prstan

od Karlovskega mostu do cerkve sv. Florijana. Ker mi je drag spomin, prošim poštenega najditelja, da ga odda proti nagradi v upravo »Slovenec«, Kopitarjeva ulica št. 6.

Oseba, ki je našla

v nedeljo, 28. febr. 1943, ob 8 zvečer črno listnico z važnimi dokumenti, slikami in večjo vsoto denarja, se lepo prosi, naj vrne dokumente in slike po pošti ali kakor koli na naslov, ki je v dokumentih. — Denar je mesečna plačila z nekaj prihranki za porod.

Zeleno plateno taško

s 3 ključ, sem izgubil. — Oddati: trgovina Kadunc, Mestni trg 8.

Razno

Vloge in prošnje

v Italijansko sestavlja prepušča in razumno, izvršuje vse informacije ter razne osebne usluge. »SERVIS BIRO«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenec«!

OKVIRJE izdeluje specializ. Wolfova 4 KLEIN

Tužnega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrla naša ljubljena sestra, teta in svakinja, gdca

ANA KNEZ

upokojenka Tobačne tovarne - Kolezijska ulica 2 (Trnovo)

Pogreb drage pokojnice bo jutri, v sredo, 3. marca ob 3/3 pop. iz kapelice sv. Janeza na Zalah, k Sv. Križu.

Ljubljana, 2. III. 1943. Žalujejo ostali.

Po dolgotrajni in mučni bolezni je odšel po plačilo k Vsemogočnemu naš dobri stric prečastiti gospod

Janko Barle

mestni župnik pri Sv. Jakobu v Ljubljani

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 3. marca 1943, ob 4 popoldne izpred cerkve Sv. Jakoba na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice bodo brane v sredo, 3. marca ob 9 dop. v župni cerkvi Sv. Jakoba vpricho pokojnega.

Ljubljana, dne 1. marca 1943.

Žalujejo:

Gorjanc Rozalija, nečakinja, Dornik Albin, nečak in ostalo sorodstvo

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je po težki bolezni umrl moj dragi soprog, ožir. oče, stari oče, stric, brat, svak

FRANC ROTH st.

Na zadnji poti v Štepanjo vas spremimo dragega pokojnika v sredo, dne 3. marca 1943, ob petih popoldne.

Ljubljana, Moste, Žaga, Parija, dne 1. marca 1943.

Žalujejo rodobine: Roth, Pirc, Lukner, Hlebš, Vrenko

Ljubezen Kristine Homanove

Kratka vsebina doslej: Pisatelj Erik Bergen je običajl v malem podeželskem mestu. Tja je odpotoval z namenom, da bi se na licu mesta poglobil v študije za svoj roman. Proučeval je zgodbo neke družine iz davnih dni in zbiral pri ljudeh stara pisma, si prepiševal napisane na nagrobnih kamnih ter slikal za rodovnikom oseb svojega romana po zapiskih župnijskega urada. V mestu pa je običajl zaradi globokega zanimanja za neko žensko. Bila je nenavadno lepa, mirna in zadržana. Ni je poznal in se tudi ni seznanil z njo skoraj četrta leta dolgo. V današnjem nadaljevanju zveemo prve podatke o ženski, ki je zadržala pisatelja Erika Bergena v malem podeželskem mestu.

Vedno bolj pogosto, vedno bolj pogosto je mislil nanjo. Kdaj pa kdaj je hotel povprašati, kdo da je, v ta namen pa ni mogel odpreti ust. Čudno se mu je zdelo, da mu je ni nihče omenil. Čim bolj se so Bergenove misli motale okrog neznane ženske, tem bolj je postajal neodločen. Da, skoraj bojazljiv je bil v tem oziru. Kadar se je odzval povabilu, da je šel k znancem na obisk, je nosil v arcu vselej dva prikrita namena: da bi kaj zvedel o lepi ženski in da bi slišal kako podrobno o smotvi, ki je bila predmet njegovega romana.

Ljudem, katerim se je približal, se je zdel Erik Bergen »sijajen« in »prikupen« človek. Srečni so bili, kadar se je nahajal v njihovi sredini, zakaj bil je

res ljubezniv in je imel lastnost duhovitega pripovedovanja. Često se je zgodilo, da so mu laskali.

Njegova prisotnost je vpijala na družbo podobno kakor sonce, ki je posijalo po dolgih meglenih dneh. Njegovo umetniško stremeljenje je bilo prikupno; čeprav je bil slaven, je bil v družbi priščen, preprost, domač in kljub temu fin ter svetovnjaški.

Prav za prav pa je bil v svojem bistvu, v svoji notranjosti vendarle plah in prepoln ožiranosti; tak, da bi ga bilo treba bodriti.

Nihče se mu še ni približal, ki bi slutil, da bo naletel v njegovi notranjosti na trdno zaprta vrata njegove posebnosti. In nikomur se še ni ljubilo, da bi skušal ta zarjavela vrata odpreti. Prizadeval se je, da bi bilo drugim olajšano obževanje z njim, skušal jim je postati enak — to se pravi, onemu delu drugih, do katerega prav za prav ni čutil kaj globokega. Kjer je upalo njegovo srce na zblizanje, je postal tem bolj zaprt in plah. V sebi je čutil preklestvo, ki mu je prav sedaj, ko bi rad poizvedel za edinega človeka, ki ga tukaj zanima, tako silovito ohromilo jezik.

Slučajno, kar samo po sebi, je prišlo potem vendar nekoč do razjasnitve.

Kakor je bilo v tej zgodbi že povedano, je imel pisatelj Erik Bergen v mestu daljne sorodnike. To so bili Hartwigovi, lastniki tekstilne tovarne. Kdaj pa kdaj so ga povabili na obed ali na večerjo. Hartwigovi in drugi so bili družabni ljudje; zgradili so si velike hiše in radi so jih od časa do časa napolnili z gosti. Bila je to »višja družba« malega mesta. Zaključen krožek, v katerem so obravnavali družinske in meščanske zadeve. Može so modrovali tudi o poslih in o politiki. Duševno ozračje, v katerem so živeli ti ljudje, je pomenilo

za Erika Bergena nekaj tujega. Polagoma pa se je le potrudil, da se je kolikor toliko znašel v tej družbi.

Bilo je na obedu pri Konradu Hartwigu. Jedila ki so prihajala na mizo, so bila izvrstna. Ko so pospravili dolgo vrsto dobrot in jih zalili s pivom in vinom, so se podali na teraso pred hišo in sedeli v dveh ločenih skupinah; dame na eni strani, gospodje na drugi. Od tu je bil pogled na zlikan vrt, na stezo, ki je vodila do pozlačenih ograjnih vrat in od tam na cesto. Odprt pogled je bil samo na cesto — na cesto... Hiša pri hiši, vrt pri vrtu. Tako so stanovali vsi, ki so prihajali v poštev: Hartwigovi, Grotejevi, Webrovi in drugi. Sami posestniki, same stare družine, ki se bavijo s tkanjem preje, sukanca, platna, blaga. Med njimi je bilo tudi nekaj bogatejših uradnikov; pač ljudje, katerih hiše in vrtovi so bili v bližini; ljudje, ki so se posve-tovali glede rastlin, ki so krasile njihove balkone in terase, glede oblek, glede vina, nakita, preta-nov, iglic za kravate, iglic za biseri ali z drugimi dragocenimi kamni.

V gosteh je bila tudi dama, nekdanja šolska tovaršica hišne gospodinje; dama, ki se je bogato poročila v nekem bližnjem mestu. Tudi njen mož je prišel z njo in je sedel z drugimi na terasi. Govorili so o znanih v mestu, o vseh po vrsti.

»No, kako pa s Kristino? Se z njo ne poznate?« Od vsega obiranja ženskega krožka je ujel Erik Bergen samo to vprašanje. Več mu tudi ni bilo potrebno. V hipu si je bil na jasnem in je vedel, kdo da je — Kristina. — Stač ga je precej truda da je sledil pogovoru pri moškem omizju in da mu ni ušlo nč, o čemer so razpravljale gospe in gospodične na drugi strani. Napenjal je sluh, da ne bi česa preslišal.

Ne, kaj ljubkega in vpludnega ni bilo, kar je prihajalo od mize s svetlimi oblekami, bujnimi frizurami, dragocenimi verižicami, blestečimi kamni... od mize kjer je dišalo po kavi in rdečih jagodah.

Gospa Olga Hartwigova, soproga Konrada Hartwiga, ki je bila poleg treh svakinj vodilna osebnost v ženskem krožku, je komaj vidno spremenila svoj ljubeznivi, rdečelični obraz ter odgovorila kratko in prepričevalno:

»Ne, s Kristino ne obžujem!« Potem je še dodala: »Sploh ne!«

»Sploh ne,« je ponovila Ela, soproga Webrova malo manjša in nekoliko bolj blede kopija Olge. Elina navada in pravica je bila v tem, da je vselej počakala kaj bo rekla Olga in je potem isto ponovila s močnejšim poudarkom.

Hudo vitka gospa Ana, ki se je šele poročila, se je čutila prizadeto in je spregovorila:

»Kako bi naj obževala s Kristino? Saj se ji ne more nihče približati!«

To je razburilo ves krožek in opazke so kar deževale nanjo.

»Ah, Ana, kako se moreš tako blamirati!«

»Pričakovati je bilo, da se ji bo skušala ve-liti.«

»Saj pravim, mi smo bili prvi, ki smo sploh odklonili poznanstvo. Zato sta se naselila tako daleč iz mesta.«

»Res, res, bolj daleč ne bi bila mogla zidati.« »Naselila sta se zunaj na Poljanah — prav zares, skoraj na vasi. Kdo pa si postavlja domačijo na Poljanah?«

»Bili more strašno, stanovati tam zunaj na sa-mem! Še mrtve me ne bi mogli prenesti tja!«